

När man reflekterar över språket finner man snabbt att text och bild har ett gemensamt ursprung. Kommunikation kräver att vi omfattar gemensamma tolkbara symboler. För att överbrygga tiden och avståndet har vi sen urminnes tider använt bilden som medium. De första textspråken var kombinationer av bilder. De egyptiska hieroglyferna, tvåflodslandets kilskrifter, mayaskriften och det kinesiska skriftspråket bygger alla på bildens representativitet. Så småningom utvecklades också skriftspråk baserade på fonetisk grund, men den kinesiska och japanska skriften är alltså baserad på bild. Inget är väl lämpligare då, att under Bok & Bilddagarna på Konstens Hus, rikta uppmärksamheten mot den levande traditionen där bild och text är detsamma. I ”Smutten” mot Packrummet visar Johanna Lidén kinesisk skönskrift – kalligrafi. Längre in i lokalen kan man stifta bekantskap med Mangalitteraturen som är en form av tecknade serier riktade även till vuxna. På tunnelbanan i Tokyo där trängseln är jämförbar med sardinburken där möts inga blickar. Framför varje passagerares ansikte hålls nämligen ett mangamagasin. Alla läser dessa serier. Kalligrafi och manga har inte bara geografien gemensam utan även förhållandet mellan tradition form och innehåll. Sättet att berätta, ett balanserande mellan illusion och verklighet, känslodjupet i framställningen och den stränga formen.

Johanna Lidén som både undervisar i kinesiska och i kalligrafi har utgått från en klassisk kinesisk berättelse om pojken som föddes med en sten i munnen och gjort skönskrift av valda partier ur romanen. Det är svårt att ha en uppfattning om resultatet när man inte har något förhållande till traditionen. Dessutom finns det många olika skriftformer. Sigillskrift, officiell stil, reguljär stil, halvkursiv och kursiv stil. Förutom detta så finns det handstilar att förhålla sig till. Det är med andra ord en djungel. För att kunna läsa och förstå så måste man kunna mellan två och tre tusen tecken som i sin tur är kombinerbara. De röd stämplarna är ett slags signaturer som konstnären stämplar dit när verket är godkänt för visning. Det motsvarar grafikerns godkännande med dennes signatur. Det kan även förekomma ägarstämplar. Har verket bytt ägare många gånger så kan det krylla av röda stämplarna i marginalerna.

I vår bildkonstuppfattning ingår en originalkult. Det vill säga att magin i verket är knutet till originalet. Så är det ju inte med till exempel litteratur eller musik. Den musikaliska upplevelsen är reproducerbar i en CD-inspelning, den poetiska i en bok. Lite grann på samma sätt är det med kalligrafierna. En ”äkta kopia” av ett känt verk smäller nästan lika högt som originalet. Den konstnärliga upplevelsen ligger således i formen och innehållet. I modern västerländsk konst betonas inte mästerskapet utan uniciteten. Det gör oss språkligt urarva i det att vi ständigt måste, konstuppfattningen kräver nämligen det, uppfinna nya språk för att säga de gamla sanningarna. Det minimaliserar också konstens betydelse eftersom det är färre och färre som omfattar de gemensamma koderna och att de samtidigt som de är nya är väldigt grunda. Det saknar språkligt djup. Ett tecken som hängt med i tusentals år är ett isberg av fyllt av betydelser.

Det kanske finns någonting att lära sig av det kinesiska förhållningssättet. Vill man inte det så kan man i alla fall njuta av kalligrafierna. Rytmen, närvaron, spontaniteten, den goda linjen som inte syns men finns där. Tilltalet, över tiden och rummet från människa till människa.

”Det som är botten i dig är också botten i andra” även om de bor på andra sida jordklotet.

Bertil Sundstedt